
Vergaderjaar 2012-2013

**33 338 Interparlementaire conferentie Gemeenschappelijk
Landbouwbeleid****G/nr. 7 VERSLAG INTERPARLEMENTAIRE CONFERENTIE
GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID TE VILNIUS OP
21 EN 22 JULI 2013**

Vastgesteld 3 september 2013

Inleiding

Op 21 en 22 juli 2013 vond in Vilnius (Litouwen) een interparlementaire bijeenkomst plaats voor de voorzitters van de landbouwcommissies van de lidstaten van de Europese Unie, met als onderwerpen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) en het beleid ten aanzien van kleine boeren. De conferentie werd georganiseerd door de Seimas, het Litouwse parlement, in het kader van het Litouwse voorzitterschap van de EU. Nederland was vertegenwoordigd door de vicevoorzitters van de commissies voor Economische Zaken van Eerste en Tweede Kamer, mevrouw Vlietstra (PvdA, Eerste Kamer) en de heer Verheijen (VVD, Tweede Kamer).

1. Gemeenschappelijk landbouwbeleid na 2013

De conferentie werd voorgezeten door de heer Saulius Bucevičius, voorzitter van de commissie voor landbouw van het Litouwse parlement. De deelnemers aan de conferentie werden welkom geheten door de voorzitter van de Seimas, de heer Vydas Gedvilas. Vervolgens gaf de minister van Landbouw van Litouwen, de heer Vigilius Jukna, een toelichting op het Litouwse voorzitterschap en op de voornemens van het voorzitterschap op het gebied van landbouw. De minister gaf aan dat na het succesvol afronden van de onderhandelingen over de hervorming van het GLB onder het Iers voorzitterschap, de taak nu is om de implementatie ter hand te nemen. De minister benadrukte de belangrijke rol van het Europees Parlement (EP) bij de totstandkoming van de hervorming. Verder stond hij stil bij een aantal onderdelen van de hervorming. Zo noemde de minister de veranderingen ten aanzien van de directe betalingen, waardoor de verdeling van deze gelden eerlijk wordt, niet alleen tussen de lidstaten, maar ook binnen lidstaten. Daarnaast gaf hij aan dat de verplichte steun voor jonge boeren en de versoepelde eisen voor kleine boeren belangrijk zijn. Ook de versimpeling van het GLB, en met name de verlichting van de administratieve lasten voor ondernemers, werd door de minister genoemd als verbetering van het GLB. De heer Czesław Adam Siekierski, vicevoorzitter van de AGRI-commissie van het Europees Parlement, gaf een uitleg van de hervorming van het GLB en ging hierbij met name in op de rol van het Europees Parlement en de discussies die in het Parlement zijn gevoerd. Namens de Europese Commissie was de heer Tassos Haniotis, directeur van het directoraat voor Economische analyse, vooruitzichten en evaluatie, aanwezig. Hij benoemde de belangrijkste uitdagingen bij de implementatie van de hervorming: het vaststellen van criteria voor convergentie en verdeling tussen en binnen lidstaten, het implementeren van de vergroeningsmaatregelen, en de balans daarbij tussen de beide pijlers, het verkleinen van de kloof tussen hetgeen boeren nodig hebben en hetgeen beleidsmakers willen bereiken door middel van betere informatievoorziening en kennisoverdracht en het afstemmen van de implementatie van het GLB op (de implementatie van) ander EU-beleid en -fondsen.

Reactie parlementaire delegaties

De heer Verheijen benadrukte in zijn reactie het belang van interparlementaire samenwerking binnen de EU op landbouwgebied. Hij noemde het instrument subsidiariteitstoets als voorbeeld van hoe nationale parlementen samen op kunnen trekken om EU-wetgeving te beïnvloeden. Zo heeft de Nederlandse Tweede Kamer onlangs een negatief subsidiariteitsoordeel geveld over de Teeltmateriaalverordening uit

het Plant- en Diergezondheidspakket. Conferenties als deze helpen het interparlementaire netwerk te vergroten, zodat parlementariërs elkaar sneller vinden. Hij riep zijn collega's op vaker van de mogelijkheden tot samenwerking op EU-niveau gebruik te maken. De Britse delegatie gaf, bij monde van mevrouw McIntosh, aan dat het Verenigd Koninkrijk ver gevorderd is met vergroening en bezorgd is dat door de hervormingen een *level playing field* op dit gebied in gevaar komt. Daarnaast wees zij erop dat niet de leeftijd een probleem is om toe te treden tot agrarische sector, maar de beschikbaarheid van landbouwgrond voor nieuwe boeren. De Franse senator mevrouw Nicoux benadrukte het belang van landbouwcorporaties en hun rol bij het implementeren van het GLB. Daarnaast ging zij in op de problematiek ten aanzien van overproductie in de melksector, wanneer de quota worden afgeschaft en riep op tot een goed overgangsregime. Haar Franse collega uit het Nationale Assemblée, de heer Peiro, benoemde de problematiek rondom voedselveiligheid, zoals de herkomst van vlees, en gaf aan dat hierbij een rol weggelegd is voor de Europese instellingen. De Oostenrijkse delegatie vroeg naar de mogelijkheden voor proteïnehoudende gewassen als vergroeningsmaatregel. Griekenland (De Griekse delegatie?) gaf aan dat landbouw een antwoord kan zijn op een aantal problemen in de EU, zoals jeugdwerkloosheid en werkloosheid als gevolg van de verschuiving van industriële productie van Europa naar Azië. Het Deense parlamentslid de heer Schmidt vroeg naar de verhouding tussen het voornemen om de voedselproductie te vergroten enerzijds en het stimuleren van vergroening anderzijds.

Reactie van de sprekers

De vicevoorzitter van de AGRI-commissie van het EP, de heer Siekierski, gaf aan dat het doel van de hervorming is om het leven van de boeren te versimpelen. Daarnaast ging hij in op de definitie van een actieve boer en benadrukte hij dat het geld vanuit het GLB terecht moet komen bij diegenen die het land verbouwen en niet bij landeigenaren. De Litouwse minister van Landbouw onderstreepte het belang van vergroening en gaf hierbij aan dat er flexibiliteit is voor de lidstaten bij de implementatie van de vergroeningsmaatregelen. Ook hij benadrukte het belang om te komen tot een goede definitie van het begrip actieve boer. In reactie op de Franse delegatie gaf hij aan dat er in het komend half jaar bijeenkomsten zullen plaatsvinden over voedselveiligheid en over de hervorming van de melksector. Op de vraag van de heer Verheijen wat de belangrijkste uitdagingen waren voor de komende maanden, noemde de vertegenwoordiger van de Europese Commissie drie zaken: het finaliseren van de wetsteksten, het afronden van de overgangsmaatregelen en het uitwerken van de implementatie in de lidstaten. Hierbij is sprake van een krap schema. Mede vanwege de codecisieprocedure zal het een uitdaging zijn, maar met een goede planning zou het volgens hem moeten lukken. De minister van Landbouw voegde hieraan toe dat met name de transitieregelgeving snel moet worden opgesteld, namelijk voor 1 januari 2014. De heer Hamiotis benadrukte naar aanleiding van de vragen van de Deense delegatie dat economisch belang en duurzaamheid niet competitief zijn, maar elkaar juist aan kunnen vullen. Biologische teelt put de bodem bijvoorbeeld niet uit, waardoor het op de lange termijn meer productie oplevert.

2. Kleine boeren

Mevrouw Rasa Melnikienė, directeur van het Lithuanian Institute of Agrarian Economics, gaf een uiteenzetting over de bijdrage van kleine boeren aan duurzame plattelandsontwikkeling in de EU. Hierbij gaf zij onder meer inzicht in het aantal kleine boeren per lidstaat en de rol die zij spelen in de agrarische economie. Mevrouw Hanny van Geel, lid van de coördinatiecommissie van de Europese koepel Via Campesina, gaf aan dat het economisch model, waarin grote ondernemingen erg dominant zijn, een grote uitdaging vormt voor kleinere (familie)boeren. Zij pleitte voor algehele herziening van de systematiek van de voedselketen, waarin de voedselsoevereiniteit een centrale rol zou moeten spelen. Hiermee zou onder meer voorzien kunnen worden in de voedselvraag, in biodiversiteit en in dierenwelzijn. Lokale productie en distributie zouden hierbij leidend moeten zijn. De heer Valdas Kavaliauskas, boer en voorzitter van de vereniging VivaSol, gaf een inzicht in de werkzaamheden van een kleine boer en de uitdagingen waar kleine boeren voor staan bij de dagelijkse bedrijfsvoering. Ook zei hij dat bij een goed beleid de kleinere boeren zeker toekomst hebben en een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de lokale samenleving. De heer Czeslaw Adam Siekierski, vicevoorzitter van de AGRI-commissie van het Europees Parlement, kondigde aan dat hij een rapportage aan het voorbereiden is over de kleine boeren.

Reactie van de delegaties

Mevrouw Vlietstra stelde een aantal vragen. Zij vroeg hoe kleine boeren kunnen bijdragen aan de groeiende behoefte aan voedsel, of kleine boeren volledig in de voedselvoorziening zouden kunnen voorzien of dat er sprake moet zijn van een combinatie van kleine en grotere boeren, en wat de hervorming van het GLB voor kleine boeren betekent. Mevrouw Van Geel verwees in reactie op deze vragen naar haar bijdrage en gaf hierbij aan dat indien er een algehele herziening van de voedselketen zou plaatsvinden, het GLB in zijn geheel herzien zou moeten worden. Ook gaf ze aan dat kleine boeren in andere delen van de wereld voorzien in de voedselvraag van hun omgeving. De overige delegaties onderstreepten het belang van kleine boeren voor de samenleving in rurale gebiedenvoor de economie, bij het bestrijden van werkloosheid en voor de biodiversiteit en het behoud van het platteland.

De delegatie,
Verheijen
Vlietstra

EU-adviseur Tweede Kamer,
D'Hondt

Stafmedewerker Eerste Kamer,
Wolf